

USNESENÍ

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohumila Dvořáka, Ph.D., a soudců JUDr. Pavla Horáka, Ph.D., a JUDr. Pavla Tůmy, Ph.D., v právní věci žalobce **Soukromý podnik OLBO**, se sídlem Lesi Ukrajinky 27, Dilove, Rachovský raj., Ukrajina, registrační číslo 22109513. zastoupeného advokátem se sídlem

proti žalovanému

zastoupenému

advokátem se sídlem

o zaplacení částky 651 420 Kč s příslušenstvím a o vzájemném návrhu žalovaného na zaplacení částky 710 952 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Táboře pod sp. zn. 9 C 37/2017, o dovolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře ze dne 13. 8. 2020, č. j. 15 Co 365/2019-484, takto:

I. Dovolání se odmítá.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů dovolacího řízení částku 16 165 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám advokáta se sídlem

Odůvodnění:

Žalobce se podanou žalobou domáhal na žalovaném zaplacení částky 651 420 Kč s příslušenstvím na základě smlouvy o dílo ze dne 17. 3. 2014, č. 3/2014/S. V průběhu řízení žalovaný podal vzájemný návrh, kterým požadoval po žalobci zaplatit z titulu slevy z ceny díla částku 382 232 Kč s příslušenstvím a z titulu nákladů na odstranění vad díla částku 328 720 Kč s příslušenstvím, resp. v druhém případě částku 312 100 Kč s příslušenstvím poté, co soud uložil v předchozím řízení žalobci povinnost zaplatit žalovanému částku 16 620 Kč s příslušenstvím.

Okresní soud v Táboře jako soud prvního stupně svým (v pořadí druhým) rozsudkem ve věci ze dne 10. 5. 2019, č. j. 9 C 37/2017-354, ve znění opravného usnesení ze dne 30. 5. 2019, č. j. 9 C 37/2017-359, uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci částku 505 367 Kč s příslušenstvím (výrok I), zamítl žalobu ohledně částky 146 053 Kč s příslušenstvím (výrok II) a co do částky 694 332 Kč s příslušenstvím (výrok III) a rozhodl o náhradě nákladů řízení (výrok IV).

Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře jako soud odvolací napadeným rozsudkem potvrdil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I ohledně částky 489 556 Kč s příslušenstvím a ve výroku III (výrok I rozsudku odvolacího soudu), změnil

výrok I rozsudku soudu prvního stupně tak, že jej co do částky 15 811 Kč s příslušenstvím zamítl (výrok II rozsudku odvolacího soudu), a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně a soudem odvolacím (výrok III rozsudku odvolacího soudu).

Odvolací soud vyšel ze skutkového stavu, jak jej zjistil soud prvního stupně. Z hlediska právního hodnocení věci odvolací soud nejprve konstatoval, že obsah smlouvy o dílo ze dne 17. 3. 2014, č. 3/2014/S, bylo nutné posuzovat podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“), přestože v záhlaví smlouvy byl odkaz na v té době již neplatné ustanovení § 536 a násl. zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, což také soud prvního stupně učinil. Dále odvolací soud ve shodě se závěrem soudu prvního stupně vyložil, že právo na zaplacení ceny díla ze strany žalovaného vzniklo žalobci jeho dokončením a předáním, což bylo prokázáno Zápisem o odevzdání a převzetí dokončených staveb a jejich ucelených částí mezi objednatelem Město a zhotovitelem díla, společností MANE stavební s.r.o., ze dne 30. 9. 2014, vůči kterému žalovaný vystupoval jako subdodavatel. V této souvislosti neměl odvolací soud za přípustnou námitku žalovaného týkající se nedostatku jeho pasivní věcné legitimace, jež byla vznesena až v odvolacím řízení. Námitky žalovaného, že faktura č. 4/2015 obsahovala jak částku dosud neuhrazenou žalovaným na základě faktury č. 12/2014, tak částku za práce provedené v srpnu a v září roku 2014, že faktura č. 4/2015 nebyla zanesena do účetní evidence žalobce a že neobsahovala datum zdanitelného plnění, ani kni nebyl přiložen soupis provedených prací potvrzený stavbyvedoucím podle čl. V. odst. 2 a 3 smlouvy, nárok žalobce podle odvolacího soudu nijak nezpochybnily. Ze zjištěného skutkového stavu totiž vyplynulo, že žalobce pro žalovaného pracoval jak v srpnu, tak v září roku 2014, a že nedostatky faktury č. 4/2015 spočívající v chybějícím datu zdanitelného plnění a soupisu provedených prací, jenž by byl potvrzen stavbyvedoucím, podle čl. V. odst. 2 a 3 uzavřené smlouvy o dílo nezaložily právo žalovaného odmítnout žalobci plnění. Odvolací soud následně aprobevoval způsob, jakým soud prvního stupně dospěl k částce 505 367 Kč s příslušenstvím, k jejímuž zaplacení žalovaného zavázal, a dále od ní odečetl částku 15 811 Kč představující slevu z ceny díla poskytnutou žalobcem z důvodu materiálního poškození náradí žalovaného. K důkazům předloženým žalovaným až v odvolacím řízení (znalecký posudek č. 623-6/2020 kniha došlých faktur společnosti MANE stavební s.r.o., protokol o zjištění pobytu osob uvedených na pracovních výkazech žalobce, odborné vyjádření č. 005/2020 společnosti Cerman & partners s.r.o., čestné prohlášení svědka ze dne 3. 8. 2020, vyjádření Ústavu znaleství a oceňování z 5. 8. 2020, e-mailová komunikace z roku 2016) odvolací soud uvedl, že jsou nepřípustné, neboť jimi žalovaný chtěl prokazovat jiný skutkový stav, než ke kterému na základě provedených důkazů dospěl soud prvního stupně. Uvedené listinné důkazy nadto mohly být podle soudu předloženy již v řízení před soudem prvního stupně. Ze spisu podle odvolacího soudu nevyplývá, že by znalecký posudek byl navržen k důkazu v řízení před soudem prvního stupně, jak tvrdil žalovaný. Dále ve vztahu k nárokům vyplývajícím ze vzájemné žaloby odvolací soud konstatoval, že žalovaný neprokázal poskytnutí slevy ve výši 328 720 Kč společnosti MANE stavební s.r.o., kterou poté uplatňoval vůči žalobci, ani že by žalovanému vnikla škoda ve výši 312 100 Kč v tvrzených nákladech na odstranění vad fasády, zvláště pokud zhotovení fasády žalobcem nebylo ani předmětem smlouvy č. 3/2014/S. Odvolací soud na základě výše uvedeného proto změnil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I toliko tak, že žalobu co do částky 15 811 Kč zamítl, jinak jej potvrdil.

Rozsudek odvolacího soudu v rozsahu výroku I a na něj navazujících výroků napadl žalovaný včasným dovoláním, ve kterém položil dovolacímu soudu otázky, při jejichž řešení se měl odvolací soud odchýlit od rozhodovací praxe dovolacího soudu, a to zda 1) soud může

přiznat plnění ze smlouvy, pokud zhotovitel (žalobce) nesplní podmínky nutné pro vystavení daňového dokladu a pokud 2) důkazy prokazující tvrzený nárok žalobce trpí vnitřními rozpory, 3) zda je založena pasivní věcná legitimace žalovaného, jestliže se žalobce obrátil již dříve s obdobným nárokem na jiný subjekt a 4) zda soud může bez řádného odůvodnění odmítnout nové důkazy, které mohly být podle žalovaného uplatněny odvolacím řízením. Konkrétně ve vztahu k otázce 1) odvolací soud podle žalovaného nerespektoval ujednání v čl. V. odst. 2 a 3 smlouvy, že aby vznikl nárok na plnění, musel žalobce vyhotovit řádný a bezvadný daňový doklad, resp. že daňový doklad mohl být vystaven až po soupisu skutečně provedených prací odsouhlasených objednatel, což v případě faktury č. 4/2015 nebylo ani v jednom požadavku splněno. Co se týká otázky 2), žalovaný rozporoval počet odpracovaných hodin uvedených žalobcem na faktuře č. 5/2014 a na „šichtovnicích“ a také odvolacím soudem přiznanou odměnu za měsíc srpen a září roku 2014. Žalovaný přitom odkázal na v dovolání specifikovanou judikaturu Nejvyššího soudu, Ústavního soudu a Vrchního soudu v Praze týkající se provádění dokazování a hodnocení důkazů. V souvislosti s otázkou 3) měl žalovaný za to, že žalobce úmyslně podal žalobu proti žalovanému až poté, co se s obdobným nárokem neúspěšně obrátil na společnost MANE stavební s.r.o., z čehož s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 5. 2017, sp. zn. 32 Odo 1373/2005, žalovaný dovozoval nedostatek své věcné pasivní legitimace. Konečně k otázce 4) žalovaný uvedl, že znalecký posudek a odborné vyjádření společnosti Cerman & partners s.r.o. měly být v odvolacím řízení přípustné, neboť rozporovaly tvrzení a důkazy žalobce a činily nevěrohodnými šichtovnice žalobce a vyjádření svědků a Pokud tak odvolací soud neučinil, byly tyto důkazy podle žalovaného opominuty. Zároveň podle žalovaného nešlo o důkazy nové, k čemuž žalovaný citoval z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 12. 2016, sp. zn. 23 Cdo 1711/2016, ale o důkazy, které bez své viny nemohl předložit dříve. V závěru dovolání žalovaný navrhl odložit vykonatelnost napadeného rozsudku odvolacího soudu.

Žalobce ve svém vyjádření k dovolání uvedl, že žalovaný toliko napadá hodnocení důkazů provedené odvolacím soudem a jeho skutkové závěry, což podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2394/2013, nepodléhá dovolacímu přezkumu. Proto žalobce navrhuje, aby Nejvyšší soud dovolání odmítl, případně zamítl. Návrh na odklad vykonatelnosti by měl Nejvyšší soud podle žalobce také zamítnout, neboť žalovaný neprokázal, že by mu výkonem rozhodnutí měla vzniknout závažná újma.

Nejvyšší soud v dovolacím řízení postupoval a o dovolání rozhodl podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. 2. 2019 (viz čl. IV a XII zákona č. 287/2018 Sb.), dále jen „o. s. ř.“.

Podle § 241a odst. 2 o. s. ř. v dovolání musí být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá, vymezení důvodu dovolání, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání (§ 237 až 238a) a čeho se dovolatel domáhá (dovolací návrh). Uvedené náležitosti dovolání žalovaného naplňuje. Dovolací soud se proto zabýval jeho přípustností.

Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Otázka, zda soud může přiznat plnění ze smlouvy, pokud žalobce nesplnil podmínky nutné pro vystavení daňového dokladu (konkrétně že na faktuře č. 4/2015 neuvedl datum zdanitelného plnění a nepřiložil soupis provedených prací), nemůže založit přípustnost dovolání podle § 237 o. s. ř., neboť se ve skutečnosti jedná o námitku proti skutkovým zjištěním odvolacího soudu, nikoli proti jím učiněnému právnímu posouzení. Z provedeného dokazování totiž vyplynulo, že předložení faktury bez těchto údajů (vč. soupisu provedených prací) zakládalo žalovanému pouze právo na pozdější úhradu díla bez následku prodlení (srov. čl. V. odst. 3 smlouvy), a nikoliv to, že by neměl žalovaný povinnost žalobci za dílo zaplatit. Dovolatel tak konstruuje své odlišné právní posouzení věci na jiném skutkovém základě než odvolací soud. Správnost skutkového stavu věci zjištěného v řízení před soudy nižších stupňů přitom v dovolacím řízení probíhajícím v procesním režimu účinném od 30. 9. 2017 v žádném ohledu zpochybnit nelze. Dovolací přezkum je ustanovením § 241a odst. 1 o. s. ř. vyhrazen výlučně otázkám právním, ke zpochybnění skutkových zjištění odvolacího soudu nemá tudíž dovolatel k dispozici způsobilý dovolací důvod; tím spíše pak skutkové námitky nemohou založit přípustnost dovolání (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 7. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2125/2014, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2014, sp. zn. 29 Cdo 4097/2014).

Rovněž otázka, zda soud může přiznat plnění ze smlouvy, pokud důkazy prokazující tvrzený nárok (v tomto případě šichtovnice a faktura č. 4/2015) trpí vnitřními rozpory, přípustnost dovolání podle § 237 o. s. ř. nezakládá, neboť směřují proti hodnocení důkazů odvolacím soudem, jež nelze úspěšně napadnout žádným dovolacím důvodem (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2394/2013, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod číslem 4/2014), a potažmo jde o námitky proti skutkovým zjištěním odvolacího soudu, nikoli proti jím učiněnému právnímu posouzení. Z nich přitom plyne, že počet odpracovaných hodin pracovníky žalobce uvedený v šichtovnicích za měsíce srpen a září roku 2014 nebyl ze strany žalovaného relevantně zpochybněn, a to ani svědeckou výpovědí stavbyvedoucího Polemickou s těmito skutkovými závěry odvolacího soudu, ovšem, jak vysvětleno shora, přípustnost dovolání vymežit nelze.

Ani otázka, zda je dána pasivní věcná legitimace žalovaného, jestliže se žalobce obrátil již dříve s obdobným nárokem na společnost MANE stavební s.r.o., přípustnost dovolání podle § 237 o. s. ř. nezakládá, neboť odvolací soud na jejím řešení své rozhodnutí nezaložil (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 1999, sp. zn. 2 Cdon 808/97, uveřejněné pod číslem 27/2001 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), a ani založit nemohl, neboť tuto námitku žalovaný vznesl v rozporu s ustanovením § 205a o. s. ř. teprve v odvolacím řízení. K tomu Nejvyšší soud pro úplnost uvádí, že pokud k uvedené námitce odvolací soud nepřihlédl, pak postupoval zcela v souladu s judikaturou odvolacího soudu, ze které vyplývá, že v odvolání nelze uplatnit rozhodné skutečnosti nebo důkazy (srov. § 119a o. s. ř.), přičemž později uplatněné skutečnosti a důkazy jsou odvolacím důvodem jen za podmínek uvedených v § 205a o. s. ř. (srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 2. 12. 2004, sp. zn. 21 Cdo 1681/2004, ze dne 27. 2. 2014, sp. zn. 33 Cdo 2763/2013, nebo ze dne 15. 5. 2020, sp. zn. 23 Cdo 658/2020), což však nebyl případ žalovaného.

Přípustnost dovolání nemůže založit ani vada řízení namítaná žalovaným spočívající v neprovedení tzv. opominutých důkazů znaleckým posudkem odborným vyjádřením společnosti Cerman & partners s.r.o., neboť k takto namítaným vadám řízení odvolací soud přihlíží podle § 242 odst. 3 o. s. ř. jen tehdy, je-li dovolání přípustné, což v tomto případě není.

Nejvyšší k tomu pouze doplňuje, že odvolací soud se v poměrech projednávané věci nijak neodchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu vyjádřené např. v usneseních Nejvyššího soudu ze dne 14. 6. 2012, sp. zn. 21 Cdo 1850/2011, a ze dne 9. 3. 2015, sp. zn. 23 Cdo 4265/2014, v nichž Nejvyšší soud formuloval a odůvodnil závěr, podle kterého soud v občanském soudním řízení není povinen provést všechny účastníky navržené důkazy, nýbrž je oprávněn (a povinen) v každé fázi řízení zvážit, které důkazy vzhledem k uplatněnému nároku či tvrzením jednotlivých účastníků je třeba provést. Je oprávněn posoudit důkazní návrhy a rozhodnout o tom, které z těchto důkazů provede, a současně i rozhodnout, že neprovede ty z důkazů, jimiž mají být prokazovány skutečnosti, které jsou pro posouzení uplatněného nároku nevýznamné nebo které již byly prokázány jinými důkazy. Uvedeným judikatorním požadavkům odvolací soud dostál, jestliže zdůvodnil, proč důkazy navržené žalovaným v odvolacím řízení neprovede (listinné důkazy mohly být označeny jako důkazy již v řízení před soudem prvního stupně, žalovaný jimi zpochybňoval soudem prvního stupně zjištěný skutkový stav, nikoliv věrohodnost důkazů předložených žalobcem, znalecký posudek se týkal počtu normohodin, nikoliv hodin odpracovaných). Ze strany odvolacího soudu tak nemohlo dojít k namítanému porušení práva rovného zacházení podle čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod.

Z výše uvedeného plyne, že podmínky přípustnosti dovolání stanovené v § 237 o. s. ř. nebyly naplněny, a Nejvyšší soud proto dovolání žalovaného podle ustanovení § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítl.

K návrhu žalovaného na odklad vykonatelnosti dovoláním napadaného rozsudku odvolacího soudu Nejvyšší soud uvádí, že v nálezu Ústavního soudu ze dne 23. 8. 2017, sp. zn. III. ÚS 3425/16, přijal Ústavní soud závěr, že jsou-li splněny důvody pro odmítnutí dovolání či pro zastavení dovolacího řízení (§ 243c o. s. ř.), není „projednatelný“ ani návrh na odklad vykonatelnosti dovoláním napadeného rozhodnutí odvolacího soudu, protože jde o návrh akcesorický. Nejvyšší soud se proto návrhem žalovaného na odklad vykonatelnosti dovoláním napadeného rozsudku odvolacího soudu nezabýval.

V projednávané věci žalovaný dovoláním napadl rovněž výrok III rozsudku odvolacího soudu, kterým bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně a odvolacího řízení. Takové dovolání je však podle § 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř. nepřijatelné, proto je také v tomto rozsahu Nejvyšší soud § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítl.

Nákladový výrok se neodůvodňuje (§ 243f odst. 3 věta druhá o. s. ř.).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení není přípustný opravný prostředek.

Nesplní-li žalovaný dobrovolně povinnost, kterou mu ukládá toto rozhodnutí, může se žalobce domáhat výkonu rozhodnutí.

V Brně dne 28. 1. 2021

JUDr. Bohumil Dvořák, Ph.D. v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Irma Šloserová

